

Тема уроку

Другорядні члени речення. Додаток.

Завдання 1.

Прочитайте текст №1.

Осінь мчить! Панує жовтень. Відкурликали журавлі. Лист упаде, повіє холод, завітає зима...

Пропоную прочитати текст №2.

Осінь мчить уперед на золотому коні. Навколо панує жовтень. Давно відкурликали в небі журавлі. Скоро лист останній упаде з дерев, повіє справжнім холодом і до нашого краю завітає білосніжна зима...

Подумайте, чим відрізняється другий текст від першого? Чи можна виписати словосполучення з першого тексту? А з другого?

Висновок. У реченнях першого тексту є тільки граматичні основи, а в реченнях другого тексту є другорядні члени речення.

Завдання 2.

Записати речення тексту №2.

Визначити в ньому головні члени речення.

Ставимо правильно запитання до інших слів. Орієнтуючись на таблицю, визначаємо вид другорядних членів речення.

Додаток	Означення	Обставина
<u>Питання непрямих відмінків</u> Р.в кого?чого? Д.в. кому? чому? З.в. кого? що? О.в. ким? чим? М.в на кому? на чому?	Який? Яка? Яке? Які? Чий? Чия? Чие? Чиї?	Як? Де? Куди? Звідки? Чому? Навіщо? Коли?
Мчить (на чому?) <u>на коні.</u>	Коні (якому?) <u>золотому.</u>	Мчить (куди?) <u>уперед.</u> Відкурликали (коли?) <u>давно.</u> Відкурликали (де?) <u>в небі.</u> Панує (де?) <u>навколо.</u>

Осінь мчить уперед на золотому коні. Навколо панує жовтень. Давно відкурликали в небі журавлі.

Визначити другорядні члени речення самостійно в інших реченнях тексту №2 (письмово).

Скоро лист останній упаде з дерев, повіє справжнім холодом і до нашого краю завітає білосніжна зима...

Увага! Щоб правильно визначити другорядні члени речення, питання до них слід ставити **спочатку від головних членів**, а потім – від відомих другорядних!

Осінь тихо крокує нашим містом.

(Що?) Осінь (що робить?) крокує.

Крокує (як?) тихо.

Крокує (де?) містом.

Містом (чиїм?) нашим.

Прочитайте теоретичний матеріал підручника с. 150.

Вправа 401 (усно). У якому відмінку виділені слова?

Вправа 402 (письмово). Зверніть увагу: від слів якої частини мови ми ставимо запитання до додатків?

Завдання 3 (письмово). Підберіть залежні слова до запропонованих дієслів. Складіть речення із утвореними словосполученнями. Підкресліть граматичні основи, додатки.

Зразок. Посадити (що?)

Бабуся на клумбі посадила чудові квіти.

Відчинити

Побачити

Подарувати

Думати

Домашнє завдання.

Параграф 51.

Вправа 403, 406.

Приємного дня! Будьте здорові!

